

tussen bevestigend en wijst er mij op dat bepaalde collega's in de Pelgrim nu wel een beetje jaloez zijn als ze over hun werk op de boerderij vertellen.

Met het centrum werd afgesproken dat Rik en Ken elk drie dagen in de week naar de hoeve komen, maar wel zo dat ze de noot samen aan het werk zijn. De dag dat ze beiden naar de boerderij komen zien ze elkaar 's middags aan tafel en lost de ene de andere af. "Het zijn niet steeds de beste vrienden, soms speelt jaloezie en dan kan het er wel eens op zitten. Bovendien zijn ze als ze alleen zijn ook wat kalmer en meer luisterbereid, aangezien je je dan specifiek met één persoon kan bezighouden", verduidelijkt Patrick. Rik en Ken kijken wat beteutert toe maar ontdekken niets. "Voor u hebben wij een uitzondering gemaakt en zijn wij hier alle twee, maar dat geeft niet want wij komen graag", voegt Rik er lachend aan toe. Door de aanwezigheid op het bedrijf af te wisselen met het verblijf in de bezigheidinstelling krijgen Ken en Rik enerzijds de kans zich in een normaal werkmilieu te integreren waardoor hun vertrouwen groeit, maar rest er anderzijds ook nog voldoende tijd om deel te nemen aan andere activiteiten. Als we Patrick vragen of het haalbaar is dat dergelijke mensen een hele week op het bedrijf meedraaien, durft hij daar niet op antwoorden. Het hangt uiteraard veel af van de personen zelf.

Werken...

Wanneer Rik of Ken het heeft over 'werken' verschijnt telkens een leuke glimlach op Patrick's gezicht. "Verwacht geen rendement van dergelijke kerels. Wie denkt op die manier extra werkrachten in huis te halen heeft het verkeerd voor. Het ene moment zullen ze wel werken als paarden, maar even snel valt alles stil. Dit is ook de reden waarom dergelijke volwassenen geen plaats vinden in een beschutte werkplaats. Mensen zoals Rik en Ken moet je doorlopend motiveren, eigenlijk moet je continu in hun buurt blijven en liefst hetzelfde werk doen als zij. Ben je niet in de buurt dan heb je veel kans dat er gewoon niets gebeurt. Zeker als je zelf veel werk hebt, kan dat wel eens op de zenuwen werken en wordt het even slikken. Voordeel is wel dat je er ook zeker van kan zijn dat ze niets misdoen wanneer je ze niet in het vizier hebt. Wil je mentaal gehandicapten als Rik en Ken op je bedrijf opvangen, dan moet je ervoor zorgen dat je zeker het werk op het bedrijf alleen aankan. Neem er geen extra werk bij, dat zij dan wel zouden kunnen doen."

Als ik Rik vraag wat hij het liefste doet op de boerderij moet hij niet lang naar zijn woorden zoeken. "De beesten voederen en de stallen uitmesten is zeker plezant. Bloed kan ik niet zien, als de veerskat moet voor een koe die moet kalven, dan ben ik weg. En als ik moet vegen, dan liefst aan de straatkant daar komt veel volk voorbij..." Ken heeft blijkbaar dezelfde interesses maar... "Ik ontvang ook de gasten die op hoevertoerisme komen en toon hen hoe het appartement in elkaar zit." Patrick knikt bevestigend en voegt eraan toe dat hij dat prima doet.

"Weet ge, eigenlijk zijn het de gelukkigste mensen ter wereld. Alles wordt voor hen gedaan en zij stellen zich geen vragen, hebben geen problemen. Vandaar dat ze ook altijd zo gelukkig lachen. In tegenstelling tot sociaal verwaarloosden moet je met deze mensen weinig problemen uitklaren. Krijgen ze een werkje dat ze niet graag doen, dan zeggen ze dat niet, maar als je niet in de omtrek blijft, doen ze het gewoon niet. Ze modderen dan maar wat aan.", concludeert Gerda.

Geen miljoenenproject

Rik en Ken krijgen voor hun werk op het bedrijf geen specifieke vergoeding, voor hen geldt dit immers als vervangende activiteit voor deze in het dagcentrum. Voor Patrick liggen de zaken anders. Volgens de Pelgrim neemt hij het werk van een opvoeder op het centrum over. Men vindt het dan ook logisch dat daar een vergoeding tegenover staat. Voor de administratie is Patrick tien uur als opvoeder ingeschreven in het dag-

centrum. Hij beseft dat heel wat mensen hier kritiek op hebben. "Ik weet dat dit bij sommige collega's landbouwers vragen oproept en men vindt dat dit als een soort vrijwilligerswerk moet worden beschouwd. Ik weet ook dat heel wat collega's-opvoeders daar vragen bij hebben: ze zien het als een bedreiging voor hun eigen job in de instelling. Maar ik geef toe dat die kleine vergoeding soms toch een stok achter de deur is om op je tanden te bijten als het eens wat moeilijker gaat. Bovendien geven wij deze mensen ook de kans in het echte leven mee te draaien. Ik heb in dit kader mijn bedenkingen bij het kinderboerderijproject dat de Pelgrim in samenwerking met de provincie wil opstarten en waar voor de inrichting van een mooie hoeve als kinderboerderij alleen al 40 miljoen is uitgetrokken om uiteindelijk toch maar iets kunstmatig te creëren. Hier is alles pure realiteit. De verantwoordelijken van de provincie Limburg zijn hier komen kijken en geloven blijkbaar meer in een dergelijke aanpak dan ons eigen provinciebestuur. In Limburg is men ondertussen gestart met de ondersteuning van zorgboerderijen."

De dieren voederen staat bovenaan het activiteitenlijstje van Ken en Rik.

Vanuit de wetenschap dat het hele project gefinancierd wordt via het Leaderproject informeert ik bij Gerda en Patrick toch even naar de toekomst wanneer Leader er volgend jaar een punt achter zet. Ook Patrick heeft daar blijkbaar al over nagedacht. "Ik heb onlangs nog aan de Pelgrim gevraagd mij tijdens de vertigingen als men eraan denkt met het project te stoppen. Ik wil graag dat het bedrijf als zorgboerderij voort blijft gaan, maar dan misschien wel in de richting van het opvangen van sociaal verwaarloosde jongeren. Met dergelijke jongeren heb je ongetwijfeld meer werkplezier en is het fijn samenwerken. De tijd die je op die manier wilt, gaat dan wel verloren in het bijpraten van problemen, in de onzekerheid dat men het plots niet meer zit zittend, in contacten met ouders en begeleiders... Het is duidelijk dat je ook veel meer de achtergrond moet kennen van de jongeren die je op het bedrijf krijgt. Men raadt ook aan die jonge gasten voor een tijdje op het bedrijf te laten logeren. Onlangs had ik ook een heel boeiende ervaring met een groepje jongere daklozen uit Vilvoorde. Zij logeerden hier en hebben onder andere een dag meegewerkt op het bedrijf. De begeleidende opvoeder, die dit blijkbaar nog nooit had meegemaakt, stond er met verwondering op te kijken. Er liggen zeker nog mogelijkheden, maar he vraagt een andere aanpak en begeleiding."

Haalbaar

Wanneer ik er Gerda en Patrick op wijs dat zij beiden als zorgboerers wel het voordeel hebben van hun opleiding en werkervaring, geven ze dit toe. Maar onmiddellijk wordt ik erop gewezen dat dit zeker geen noodzaak is. "Akkoord dat wij wel wat meer ervaring hebben, maar ik denk dat wat hier op het bedrijf gebeurt met mentaal gehandicapten op veel bedrijven mogelijk is. Belangrijk is dat het zeer goed klikt met de instelling waar de jongeren of volwassenen verblijven. Je moet immers vierentwintig uur op vierentwintig kunnen terugvallen op die mensen als er vragen of problemen zijn. Anderzijds moet men vanuit de instelling bereid zijn u voldoende vrijheid te geven. Het gaat niet op dat men bij u op het bedrijf komt zeggen wat wanneer moet gebeuren of dat je veel tijd moet verliezen met het maken van verslagen. Of het klikt met de mentaal gehandicapte ziet men vrij snel. Hebben wij misschien een maand nodig om te voelen of het klikt, bij hen duurt dat maar enkele dagen en dan blijft het ook zo. Bij sociaal verwaarloosden ligt dit toch enigszins anders: je kan veel meer wispelurigheid verwachten. Reden ook waarom ik denk dat het voor de meeste bedrijven gemakkelijker is om te starten met mentaal gehandicapten", besluit Patrick.

Wanneer wij Gerda vragen welke raad zij landbouwers kan geven die in een zorgboerderijproject willen stappen, moet ze niet naar haar woorden zoeken. "Weet ge, het is in de eerste plaats van zeer groot belang dat je kan werken naast iemand die veel minder en veel trager werkt. Ik weet dat dit voor veel boeren en boerinnen zeer moeilijk en bijwijlen demotiverend is. Veel mensen gaan zich daarin enervaren en dan loopt het fout. Staar je zeker ook niet blind op het feit dat je een extra werkracht krijgt. Daarnaast moet je goed weten dat een dergelijk initiatief soms zware druk legt op je gezin. Niet alleen moet je er samen met je echtgenoot achterstaan, maar ook de kinderen moeten zich goed voelen bij die nieuwe situatie. Wij konden zelf ervaren dat dit niet altijd zo vanzelfsprekend is. Ten slotte is het van het grootste belang, zoals Patrick al vermeldde, dat je goede afspraken maakt én met de instelling én met de gasten. Het is dus niet niets, maar weet dat de dankbaarheid die je van deze mensen ervaart zoveel meer is, zoveel meer extra zin geeft aan het dagdagelijkse werk waarmee je op de boerderij bezig bent. Zeker voor Patrick, maar eigenlijk ook voor mij is de 'zorg' een onmisbaar deel van onze boederijactiviteiten geworden."

Wanneer ik de woning uitstap, zitten Rik en Ken rustig zonnend in het advertentieblad te bladeren. Als ik hen vraag of het werk er al op zit klinkt het van achter de krant: "Geen werk, onze baas was er niet. Maar het geeft niet zulle..."

- Peter Van Bossuyt

INFORMATIE - Wie meer wil vernemen over het reilen en zeilen op een zorgboerderij kan steeds bij Patrick en Gerda Braem terecht, Dikkebusseweg 663, Dikkebus; tel./fax 057 20 16 90.

Jij ook?

Het innovatieproject BB en Cera Holding lauwerde - als startzestien bedrijven die in het verleden vernieuwend waren. In deze reekes maak je kennis met de laureaten. Moch je gelijkaardige originele ideeën koesteren, neem dan contact met het Innovatiepunt van de Boerenbond, Postbus 40, 3000 Leuven. Tel. 016 24 47 04, fax 016 24 21 03. e-mail: lieven.vandeputte@boerenbond.be.

Innovatie in land- en tuinbouw,
een project van de Boerenbond en Cera Holding

